

EURÓPAI PARLAMENT

2014 - 2019

Plenárisülés-dokumentum

27.4.2015

B8-0378/2015

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

az Európai Tanács 2015. április 23-i rendkívüli ülésén elfogadott, a Földközi-tengeren bekövetkezett legutóbbi tragédiákról és az Európai Unió migrációs és menekültügyi politikáiról szóló jelentésről
(2015/2660(RSP))

**Ska Keller, Judith Sargentini, Bodil Ceballos, Eva Joly, Jean Lambert,
Barbara Lochbihler, Davor Škrlec, Ulrike Lunacek, Josep-Maria
Terricabras, Ernest Urtasun**
a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

RE\1059389HU.doc

PE555.152v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

B8-0378/2015

az Európai Parlament állásfoglalása az Európai Tanács 2015. április 23-i rendkívüli ülésén elfogadott, a Földközi-tengeren bekövetkezett legutóbbi tragédiákról és az Európai Unió migrációs és menekültügyi politikáiról szóló jelentésről (2015/2660(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
 - tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményre,
 - tekintettel az Emberi Jogok 1948. évi Egyetemes Nyilatkozatára,
 - tekintettel az 1951-es Genfi Egyezményre és annak kiegészítő jegyzőkönyvére,
 - tekintettel a szíriai konfliktus keltette menekülthullám problémájának leküzdésére irányuló uniós és tagállami intézkedésekről szóló 2013. október 9-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel 2013. október 23-i állásfoglalására a Földközi-tenger térségét érintő migrációs hullámokról, különös tekintettel a Lampedusa közelében történt tragikus eseményekre²,
 - tekintettel 2014. december 17-i állásfoglalására³ a földközi-tengeri térségben kialakult helyzetről és a migrációval kapcsolatos átfogó uniós megközelítés szükségességéről,
 - tekintettel a Bizottság által az Európai Tanács 2015. április 23-i rendkívüli csúcstalálkozójára készülve javasolt 10 pontból álló cselekvési tervre,
 - tekintettel az Európai Tanács 2015. április 23-i rendkívüli találkozóját követően elfogadott nyilatkozatra,
 - tekintettel az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának a Földközi-tenger középső térségére vonatkozó kezdeményezésére és az Európába jelenleg és a jövőben érkező menedékkérők, menekültek és migránsok hullámának fogadására vonatkozó javaslataira,
 - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel több mint 800 ember vízbe fullása a Földközi-tengeren történt legnagyobb katasztrófa volt a második világháború óta, és mivel legalább 1 500 migráns veszítette életét, és rengeteg továbbinak veszett nyoma 2015 kezdete óta;

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0414.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0448.

³ Elfogadott szövegek, P8_TA(2014)0105.

- B. mivel legalább 30 000 ember lelte halálát a tengerben az elmúlt húsz év során, és ez rámutat a radikálisan eltérő cselekvés szükségességére, valamint arra, hogy mindent meg kell tenni a vízbefúlás veszélyének kitett emberek életének megmentése érdekében, továbbá annak szükségességére, hogy a tagállamok betartsák nemzetközi kötelezettségeiket a tengeri mentés területén;
- C. mivel az Olaszország által a Földközi-tenger térségében végzett humanitárius mentési tevékenységek fokozása céljából indított, Mare Nostrum elnevezésű járőrszolgálati, mentési és felügyeleti művelet működési idejének 364 napja alatt 150 810 migráns életét mentette meg; mivel azonban a többi tagállam nem volt hajlandó támogatni az emberek mentésére tett olasz erőfeszítéseket; mivel ezért az olasz kormány véget vetett a Mare Nostrum műveletnek;
- D. mivel a Frontex által koordinált közös Triton-művelet 2014. november 1-én teljes körűen működőképpé vált; mivel a Triton a Mare Nostrum által ellenőrzött területnek csupán a harmadát fedi le; mivel a Triton műveleti területe csak az olasz tengerparttól számított 30 tengeri mérföldig terjed, míg a Mare Nostrum a nyílt tengeren, a líbiai partokhoz sokkal közelebb működött; mivel a menekülteket szállító legtöbb hajó a líbiai partok közelében kerül bajba; mivel a Frontex feladata a határok ellenőrzése, valamint az illegális migráció megakadályozása, ezért nem végezhet proaktív módon kutatási és mentési tevékenységet, csak másodlagos feladatként, abban az esetben, ha egy hajó vagy csónak bajba kerül; elismeri azonban, hogy a Triton eszközállományát felhasználták a kutatási és mentési műveletek során, az olasz kutatási és mentési koordinációs központ koordinálásával;
- E. mivel a védelemre szorulóknak lehetőségei a legális belépésre az Unióba nagyon korlátozottak; mivel becslések szerint a menedékkérők 90%-a illegális módon lép az Unió területére; mivel a szíriai állampolgárok részére kibocsátott schengeni vízumok száma drámaian csökkent a szíriai háború során, a 2010. évi 3 000-ről szinte nullára 2013-ban; mivel a humanitárius vízumok használata nagyon korlátozott az Unióban, a tagállamoknak csupán fele bocsát ki egyáltalán humanitárius vízumot bármilyen formában, amelyhez általában csak kivételes alapon lehet hozzájutni; mivel a Parlament általában javasolta a védett belépési eljárások alkalmazását; mivel a Parlament, különösen a Stockholmi Program félidős értékeléséről szóló 2014. április 2-i állásfoglalásában kérte a tagállamokat, hogy „alkalmazzák a vízumkódexben és a Határellenőrzési Kódexben foglalt, a vízumok humanitárius okokból történő kibocsátását lehetővé tevő jelenleg hatályos rendelkezéseket”¹;
- F. mivel a Szíriával szomszédos országok az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának becslése szerint 3,9 millió szíriai menekültet fogadtak be; mivel az Unió tagállamai csupán 37 000 szíriai menekültet fogadtak be az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának áttelepítési programja keretében, miközben a Menekültügyi Főbiztosság a szíriai menekültek 10%-ának (370 000) áttelepítését kéri, és sürgősen keres legalább 130 000 áttelepítési férőhelyet a sajátos védelmi szükségletű menekültek számára; mivel a tagállamok legalább fele (13) eddig egyetlen áttelepített menekültet sem fogadott be;
- G. mivel az Unió és tagállamai ténylegesen hozzájárulnak az embercsempészet

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0276.

bűncselekménynek számító és veszélyes üzemének fenntartásához, kerítések építése, valamint külső határai lezárása által az illegális migráció előtt, anélkül, hogy lehetőséget nyújtanának a jogszerű belépésre;

- H. mivel a tagállamok sürgették a rendőri együttműködés megerősítését az afrikai partnerországokkal minden szinten, az illegális bevándorlás okainak megszüntetése, valamint az embercsempészet és -kereskedelem elleni harc érdekében; mivel a Bel- és Igazságügyi Tanács 2015. március 12-i ülésének alkalmával Franciaország, Németország és Spanyolország belügyminiszterei, valamint a Bizottság megvitatták az olasz belügyminiszter, Angelino Alfano javaslatát a kutatási és mentési műveletek, valamint az uniós tengeri határellenőrzés más országok, például Egyiptom vagy Tunézia számára történő kiszervezésére, amelyek a kimentett migránsokat saját felségterületükön tennék partra; mivel ennek a javaslatnak az a célja, hogy „valós elrettentő hatása” legyen, annak érdekében, hogy kevesebb migráns kockáztassa az életét az európai partok felém tartva; mivel a belügyminiszterek továbbá megvitatták menekülttáborok Észak-Afrikában való felállításának, és a menedékjog iránti kérelmek ott történő feldolgozásának lehetőségeit;
- I. mivel az Eurostat adatai szerint mindössze öt tagállam fogadja be az Unióba érkező menekültek háromnegyedét, és mivel az olyan országok, mint Olaszország, Görögország és Málta elérték befogadóképességük határát;
1. sürgősen felszólít az uniós menekültpolitika prioritásainak radikális átalakítására, tekintettel az Unió vízi és szárazföldi határainál bekövetkező egyre nagyobb számú halálesetre, a jövőbeni halálesetek megakadályozása érdekében, biztonságos és jogszerű belépési lehetőséget nyújtva az Unióba a védelmet keresők számára, biztosítva a spontán menedékjog iránti kérelem benyújtásának jogát az Unió külső határainál, valamint erősítve a menedékkérők iránti szolidaritást és fokozva az irántuk vállalt felelősség megosztását az Unióban;
 2. csalódásának ad hangot az Európai Tanács 2015. április 23-i, a migráció témájáról tartott rendkívüli ülésének kimenetelével kapcsolatban, és mélyen sajnálja, hogy az állam- és kormányfők nem értek el megállapodást olyan intézkedésekről, amelyek hatékony megoldást kínálnak a Földközi-tengeren kialakult válság kiváltó okainak megszüntetésére, és megelőzik a további katasztrófákat;
 3. tudomásul veszi az Unió Triton műveletének gyors megerősítésére irányuló kérést, amely megháromszorozná a művelet rendelkezésére álló forrásokat a 2015. és 2016. évekre, lehetővé téve ezáltal a kutatási és mentési műveletek végrehajtására alkalmas hajók fokozottabb jelenlétét a Földközi-tengeren; kéri, hogy a megnövekedett forrásokat kizárólag kutatási és mentési műveletekre fordítsák, az életek megmentése érdekében; emlékeztet továbbá a Frontex korlátozott felhatalmazására, amely prioritássá teszi a határellenőrzést a kutatási és mentési műveletekkel szemben, és mélyen sajnálja, hogy a tagállamok nem tudtak megegyezni a Triton műveleti területének kiterjesztéséről arra a területre, ahol a menekültek hajói ténylegesen veszélybe kerülnek; ezért sürgősen felszólítja a tagállamokat a Triton műveleti tervének olyan módon történő módosítására, amely kiterjeszti műveleti területét a nyílt tengerre, és magában foglalja a kutatási és mentési műveleteket;

4. egy erőteljes és állandó európai humanitárius mentési művelet megvalósítását kéri, amely a Mare Nostrumhoz hasonlóan a nyílt tengeren működne, és amelyhez minden tagállam hozzájárulna finanszírozás, felszerelés és eszközök révén; sürgeti az Uniót, hogy vegyen részt e művelet társfinanszírozásában, és figyelmezteti a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a Parlament leszavazhatja a 2016-os költségvetést, amennyiben az nem tartalmaz támogatást a kutatási és mentési műveletekre;
5. sajnálatát fejezi ki afelett, hogy az Európai Tanács nyilatkozatában nincs semmilyen lényegi javaslat az Unióba történő biztonságos és legális belépés biztosításáról sem a menedékkérők, sem a migránsok számára;
6. sürgeti a tagállamokat, hogy ne akadályozzák a humanitárius vízumokra vonatkozó szilárd, közös szabályozás kidolgozását a Vízumkódexről folytatott jelenlegi tárgyalások során; felkéri a tagállamokat, hogy teljes mértékben éljenek a humanitárius vízumok nagykövetségeken és konzulátusokon történő kiadásának jelenlegi lehetőségeivel, annak érdekében, hogy a védelemre szoruló személyek biztonságosan léphessenek be az Unió területére, kompon vagy repülőgépen, ahelyett, hogy kockára tennék az életüket egy tengeri hajózásra alkalmatlan csempészcsónakban;
7. kéri a szíriai menekültekkel szembeni vízumkövetelmények azonnali megszüntetését; kéri a tagállamokat és a Bizottságot, hogy komolyan vegyék fontolóra az ideiglenes védelemről szóló irányelv alkalmazását; emlékeztet arra, hogy amennyiben az Unió úgy döntene, hogy Szíria viszonylatában alkalmazza ezt az irányelvet, akkor minden szíriai a teljes védelmi időszakra tartózkodási engedélyt kapna, amely munkavállalási engedélyt és lakhatáshoz és orvosi kezeléshez való hozzáférést nyújtana számukra; hangsúlyozza, hogy egy ilyen mechanizmus arra is ösztönözhetné a tagállamokat, hogy a befogadóképességük korlátait elért tagállamokból áttelepítsék a kedvezményezettet; emlékeztet arra, hogy a Parlament már 2013-ban kérte az ideiglenes védelemről szóló irányelv alkalmazását a szíriai válság kezelése érdekében;
8. üdvözli a tervezett uniós szintű kísérleti áttelepítési projektet (amely kiegészítené az egyes tagállamok áttelepítéseit); azonban elítéli a szíriai menekültek áttelepítésére vonatkozó, kevésbé ambiciózus 5 000 fős célkitűzést; emlékeztet, hogy az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága legkevesebb 130 000 áttelepítési férőhelyet keres; határozottan ösztönzi a tagállamokat, hogy tegyenek elérhetővé áttelepítési férőhelyeket, különösen azon tagállamok, amelyek idáig egyáltalán nem járultak hozzá az áttelepítéshez; kéri a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy európai áttelepítési programra, amely jogilag kötelező erejű kötelezettségeket ró a tagállamokra a menekültek befogadására egy méltányos elosztási rendszer alapján, amely tekintetbe veszi a népesség méretét és a gazdasági mutatókat, valamint a már befogadott menekültek számát;
9. kéri a tagállamokat, hogy teljes mértékben használják ki az Unióba való biztonságos és jogszerű belépés biztosításának további lehetőségeit, mint pl. a szülőkkel történő bővített családregyesítés, a magánszponzorálású programok, valamint a tanulási és munkavállalási célú migráció rendszerei, hogy a nemzetközi védelemre szorulóknak biztonságban elérhessék Európát anélkül, hogy bűnöző embercsempészekre és veszélyes határ- és tengerátkelésekre szorulnának;

10. kéri a tagállamokat, hogy tegyék prioritássá a menekültek és migránsok biztonságos és jogszerű belépését, valamint vonják meg az uniós támogatást a korlátozó intézkedésektől, mint a kerítések építése, és az e célból létrehozott idegenrendészeti fogdák;
11. mélyen aggasztja a harmadik országokkal az Európába történő illegális bevándorlás megakadályozása érdekében való együttműködésnek az Európai Tanács által felvázolt módja;
12. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy azonnal függeszték fel az illegális migráció megelőzését és a határellenőrzés fejlesztését célzó együttműködést az olyan harmadik országokkal, mint Eritrea és Egyiptom, amelyek kiadják a menekülteket, és függesztenek fel az efféle rezsimeknek nyújtott minden támogatást az ENSZ és civil szervezetek emberi jogi jogsértésekről szóló beszámolóí fényében; kéri a kartúmi folyamat felváltását egy, az emberi jogokat teljes mértékben tiszteletben tartó, és az életkörülmények javítására összpontosító folyamat által, a migráció alapvető okainak kezelése érdekében;
13. kéri a Bizottságot, hogy vizsgáljon felül minden külső hatással bíró szakpolitikát, köztük a kereskedelmi, halászati és mezőgazdasági politikákat, hogy kezelje az Európába érkező menekültáram strukturális okait, az EUMSZ 208. cikkének megfelelően;
14. elutasítja a tagállamok javaslatát menekültközpontok felállításáról harmadik országokban, valamint az észak-afrikai országok bevonásáról az európai kutatási és mentési műveletekbe azzal a céllal, hogy a menekülteket elfogják és visszavigyék őket az afrikai partokra; kéri a Bizottságot, hogy ebben a tekintetben nyújtson be értékelést a Parlament számára e javaslatok megfeleléséről a nemzetközi jognak, különösen a genfi egyezménynek, illetve végrehajtásuk bármely más, gyakorlati vagy jogi akadályáról;
15. elveti az Európai Tanács javaslatát a közös biztonság- és védelempolitika keretében zajló civil és katonai műveletek összekapcsolásáról a migrációs politikával; elveti továbbá egy azonnal indítandó KBVP művelet ötletét, amely célja katonai erő bevetése a csempészek által használt tengeri járművek ellen; kéri az Európai Tanácsot és az alelnököt/főképviselet, hogy első lépésként dolgozzon ki egy politikai koncepciót, amely többek közt kifejti, hogy hogyan biztosítható az észak-afrikai országok nemzeti jogrendjeinek összhangba hozása az európai és nemzetközi joggal és normákkal az ENSZ Alapokmánya teljes mértékű tiszteletben tartása érdekében, és elkerülve a civilek életében vagy a part menti infrastruktúrában okozott kárt;
16. ugyanígy elutasítja a határellenőrzés és felügyelet összekapcsolását Tunéziában, Egyiptomban, Szudánban, Maliban és Nigerben a jelenleg zajló KBVP missziókkal, mivel e kisméretű missziók mindegyike nagyon szűken meghatározott feladatkörrel bír, a biztonság növelésére összpontosítva az instabil országokban, továbbá hozzájárulva az afrikai és nemzetközi szervezetek, köztük az Afrikai Unió és az ENSZ békeépítő erőfeszítéséhez, úgy véli, hogy az Uniónak elsősorban a migrációs hullámokat kiváltó konfliktusok megoldására kellene törekednie ahelyett, hogy az elrettentésre és a következmények kezelésére összpontosítana;

17. hangsúlyozza, hogy a Lisszaboni Szerződéssel és annak 43. cikkével összhangban az Unió a KBVP keretében arra használhatná tagállamai tengerészeti képességeit, hogy fokozza a Földközi-tenger térségében végzett humanitárius és mentési tevékenységét;
18. kéri a főképviselőt, hogy használjon ki minden rendelkezésre álló diplomáciai és külkapcsolati eszközt a milliókat otthonuk elhagyására kényszerítő politikai válságok és fegyveres konfliktusok kiváltó okainak kezelésére;
19. tudomásul veszi a tagállamok felhívását a csempészet elleni gyors cselekvésre, a nemzetközi joggal összhangban; felhívja azonban ebben az összefüggésben a tagállamokat, hogy a csempészet elleni küzdelmet az Europollal, a Frontex-szel, az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatallal (EASO) és az Eurojusttal együttműködve folytassák; emlékeztet arra, hogy a csempészek elleni küzdelem csak a biztonságos és jogszerű belépést biztosítása révén a lesz hatékony, mivel ez tönkreteszi a csempészek bűncselekménynek számító és kegyetlen üzemeltetéseit;
20. felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy módosítsanak vagy vizsgáljanak felül minden olyan törvényt, amely szankcionálja a tenger felől érkező, bajba jutott migránsoknak való segítségnyújtást; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a jogellenes be- és átutazáshoz, valamint a jogellenes tartózkodáshoz történő segítségnyújtás szankcióit meghatározó 2002/90/EK tanácsi irányelvet annak tisztázása érdekében, hogy a tenger felől érkező, bajba jutott migránsoknak történő humanitárius segítségnyújtás üdvözlendő, és azt semmilyen körülmények között nem szabad szankcionálni;
21. csalódottan veszi tudomásul, hogy az Európai Tanács nem ért el megállapodást a menekültek áttelepítését célzó programról a befogadóképességük határát elérő tagállamokból – köztük Olaszországból, Görögországból, Máltáról – a menekültek és migránsok hullámának kevésbé kitett tagállamokba; elítéli a tagállamok vonakodását a felelősség megosztásától a menekültek más uniós tagállamokból való áttelepítése révén, és sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki egy ambiciózus javaslatot ebben a tekintetben a Dublini Rendelet 33. és 36. cikke betűjének és szellemének alapján;
22. tudomásul veszi a Dublini Rendelet működésének 2016-ra tervezett felülvizsgálatát, és a migrációs ügyekért és belügyekért felelős biztos bejelentését arról, hogy a dublini rendszer felülvizsgálatára már idén sor kerül; kéri a Bizottságot, hogy térképezze fel a jelenlegi dublini rendszer alternatíváit, amelyek méltányosabbak lennének mind a tagállamokkal, mint a menedékkérőkkel szemben; megemlíti, hogy egy olyan rendszer, amelyben a menedékkérők olyan tagállamban kérelmezhetnének menedékjogot, amelyben családi vagy közösségi kapcsolatokkal, vagy jobb elhelyezkedési kilátásokkal rendelkeznek, jelentősen növelné esélyüket az integrációra; egy ilyen rendszer ráadásul jelentősen csökkentené a szabálytalan másodlagos mozgásokat az Unió területén, valamint az olyan kényszerítő intézkedések szükségességét, mint a menedékkérők fogva tartása a felelős tagállamba történő visszaküldésük érdekében; javasolja továbbá elosztási kulcs alkalmazását a források méltányos megosztása érdekében a tagállamok között, valamint azon menedékkérők elosztására, akiknek nincs nyomós okuk valamely tagállam előnyben részesítésére; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy tegyen javaslatokat a menekültügyi határozatok kölcsönös elismerésének lehetővé tételére,

valamint a nemzetközi védelmi jogállás átvitelére az Unión belül;

23. felkéri a tagállamokat, hogy egyelőre ténylegesen éljenek a Dublini Rendelet által nyújtott összes lehetőséggel, hogy kimutassák szolidaritásukat, beleértve a családegyesítésre és a kísérelő nélküli kiskorúakra vonatkozó záradékokat, valamint a mérlegelési záradékot;
24. üdvözli az arra irányuló felhívást, hogy a közös európai menekültügyi rendszert minden abban részt vevő tagállam gyorsan és maradéktalanul ültesse át és ténylegesen hajtsa végre;
25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanács elnökének, a Bizottság elnökének, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a tagállamok parlamentjei elnökeinek.